

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DTD-6.054.8.2024
Warszawa, 10 kwietnia 2024

Szanowny Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 201 Posła na Sejm RP, Pana Jarosława Wałęsy, w sprawie trudnej sytuacji polskich firm transportowych, przedstawiam następujące informacje.

Zwiększona liczba operacji transportowych świadczonych przez przewoźników ukraińskich, będąca skutkiem czasowego braku obowiązku posiadania zezwoleń na przewozy komercyjne, wynikającego z umowy zawartej w Lyonie 29 czerwca 2022 r., pomiędzy Unią Europejską a Ukrainą w sprawie transportu drogowego towarów, a także wprowadzeniem przez Ukrainę systemu elektronicznej kolejki przed przekroczeniem granicy, spowodowała, że sytuacja polskich przedsiębiorców transportu drogowego, w szczególności wykonujących przewozy w kierunku ukraińskim, stała się niezwykle trudna.

Ministerstwo Infrastruktury prowadziło szereg zdecydowanych działań zmierzających do zakończenia trwających od 6 listopada 2023 r. protestów przedsiębiorców z branży transportu drogowego na polsko-ukraińskiej granicy państwowej, jednocześnie mając na uwadze potrzebę możliwych do spełnienia postulatów w zakresie kolejki elektronicznej dla odprawy pojazdów ciężarowych, których rozwiązanie znajduje się wyłącznie po stronie ukraińskiej. W tym miejscu pragnę wskazać, że niezwłocznie po objęciu urzędu Minister Infrastruktury, Pan Dariusz Klimczak spotkał się z reprezentantami branży transportowej i zapoznał się z postulatami przewoźników.

Ponadto, Minister Infrastruktury Zarządzeniem nr 30 z dnia 22 grudnia 2023 r. powołał Zespół do spraw rozwiązania problemów występujących na granicy polsko – ukraińskiej, związanych z wykonywaniem międzynarodowych przewozów drogowych rzeczy. Pierwsze posiedzenie Zespołu odbyło się w dniu 29 grudnia 2023 r. z udziałem przedstawicieli resortów: infrastruktury, finansów, spraw wewnętrznych i administracji wraz z podległymi służbami. W spotkaniu wzięli udział także przedstawiciele Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Rządowego Centrum Bezpieczeństwa oraz wojewody lubelskiego, podkarpackiego i zachodniopomorskiego. Kolejne posiedzenia Zespołu, z udziałem przedstawicieli przewoźników drogowych, w tym zaangażowanych w protesty na granicy z Ukrainą, odbyły się w dniach 26 stycznia i 26 lutego 2024 r.

W wyniku konstruktywnej dyskusji Ministerstwa Infrastruktury z organizatorami zgromadzeń przed drogowymi przejściami granicznymi w Dorohusku, Hrebennem i Korczowej, w dniu 16 stycznia 2024 r. doszło do podpisania porozumienia, na mocy którego przewoźnicy zawiesili protesty do 1 marca 2024 r. Przedsiębiorcy, po apelu Ministra Infrastruktury nie wznowili protestu.

Zgodnie z porozumieniem uruchomiono w ramach pilotażu (na 1 miesiąc) w przejściu Dorohusk-Jagodzin rejestrację w e-kolejce pojazdów ciężarowych bez ładunku w ramach osobnego strumienia i wydzielono dla pojazdów na pusto 4 odrębne pasy ruchu; całkowite wyłączone w ramach pilotażu (na 1 miesiąc) z systemu e-kolejka na DPG Malhowice-Niżankowice wszystkich pustych pojazdów powracających z Ukrainy; strona ukraińska wystosowała apel do ukraińskich przewoźników o nierealizowanie odpraw pojazdów w przejściu Dołhobyczów-Uhrynów. Na prośbę strony polskiej, władze ukraińskie kontynuują programy pilotażowe.

Dodatkowo, w wyniku dialogu z przewoźnikami drogowymi, Ministerstwo Infrastruktury przygotowało rozwiązania prawne, wspierające polskich przedsiębiorców wobec przewoźników z państw trzecich. Projekt ustawy o zmianie ustawy o transporcie drogowym ma na celu zwiększenie efektywności wykonywania kontroli podmiotów uczestniczących w przewozach drogowych oraz wzmocnienie egzekucji przepisów prawa dotyczących wykonywania przewozu drogowego rzeczy przez podmioty uprawnione.

Rozwiązania przewidziane w projekcie nakierowane są na przedsiębiorców, którzy nie posiadają odpowiednich uprawnień do wykonywania przewozów drogowych lub do wykonywania określonych operacji transportowych, w szczególności przewozów kabotażowych, przewozów typu cross-trade czy też do/z krajów trzecich. Wdrożenie rozwiązań przewidzianych w ustawie złagodzi negatywne skutki czynników zewnętrznych na rynku międzynarodowym względem polskich przedsiębiorców transportu drogowego i zwiększy szanse na funkcjonowanie polskich podmiotów na równych i uczciwych zasadach.

Projekt ustawy przewiduje szczegółowe określenie obowiązków podmiotów wykonujących inne czynności związane z przewozem drogowym jako spedytorzy, nadawcy lub podwykonawcy tych podmiotów, zlecających krajowe przewozy drogowe rzeczy, międzynarodowe przewozy drogowe rzeczy lub przewozy kabotażowe. Podmioty te nie będą mogły zlecić przewozu podmiotowi nieuprawnionemu, w szczególności nieposiadającemu wymaganego zezwolenia lub licencji.

Z kolei poprzez ustawę z dnia 28 lipca 2023 r. o delegowaniu kierowców w transporcie drogowym, dokonano zmian w ustawie o transporcie drogowym oraz w ustawie o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi (SENT). Wskazane zmiany wprowadziły wobec wszystkich przewoźników zagranicznych wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe rzeczy na podstawie zezwolenia zagranicznego wydanego przez ministra właściwego do spraw transportu oraz wielokrotnego zagranicznego zezwolenia EKMT wydanego przez Międzynarodowe Forum Transportu, obowiązek zgłoszenia w systemie SENT takich przewozów.

Obowiązkowi zgłoszenia będzie podlegał także przewóz wykonywany przez przewoźnika zagranicznego, który jest zwolniony na mocy wiążących RP umów międzynarodowych o transporcie drogowym z obowiązku posiadania zezwoleń. Aktualnie przepis ten dotyczy przewoźników ukraińskich i mołdawskich, którzy zostali zwolnieni z obowiązku zezwoleń w przewozach dwustronnych i tranzytowych pomiędzy Unią Europejską a tymi państwami na mocy zawartych przez Ukrainę i Mołdawię umów z UE o transporcie drogowym towarów.

W wyniku konsultacji z przewoźnikami drogowymi, zdecydowano o przyspieszeniu wejścia w życie tych rozwiązań. Zamiast w dniu 1 stycznia 2025 r. rozwiązania wprowadzające obowiązek rejestracji w systemie SENT przewozów wykonywanych przez przewoźników z państw trzecich (spoza UE) wejdzie w życie z dniem 1 lipca 2024 r.

Niezależnie od powyższego, w Ministerstwie Infrastruktury opracowano program wsparcia finansowego przewoźników drogowych, którzy utracili możliwość wykonywania międzynarodowych przewozów drogowych do Rosji, Białorusi lub Ukrainy na skutek wybuchu wojny w Ukrainie (w tym kontr sankcji transportowych wprowadzonych przez Rosję i Białoruś).

Byłoby to jednorazowe świadczenie pieniężne przeznaczone na ograniczenie skutków ekonomicznych trudnej sytuacji, w jakiej znalazła się część branży transportu drogowego, wskutek wybuchu wojny w Ukrainie. Źródłem wypłaty środków byłby Fundusz Pracy. Świadczenie wypłacane byłoby za każdego ubezpieczonego, zatrudnionego na stanowisku kierowcy wykonującego międzynarodowy transport drogowy rzeczy, dla podmiotów, które utraciły możliwość wykonywania operacji transportu drogowego w kierunków wschodnim, a przed wojną świadczyły takie usługi określonym wymiarze.

Polska jako państwo członkowskie UE prowadzi aktywny dialog z Komisją Europejską zarówno na szczeblu Komisarza jak i dyrekcji odpowiedzialnej za sprawy transportu drogowego. Podczas licznych spotkań Ministra Infrastruktury RP, a także z moim udziałem, przedstawiano urzędnikom na wysokim szczeblu KE szczegółowe informacje w zakresie funkcjonowania rynku przewozów drogowych w relacji Polska – Ukraina wraz z danymi liczbowymi wskazującymi na drastyczny wzrost udziału przewoźników ukraińskich na rynku przewozowym w ciągu ostatnich dwóch lat. KE z uwagą zapoznała się z przedstawianymi informacjami i danymi statystycznymi wskazując na konieczność dalszej analizy i monitorowania problemu. Komisja wyraziła otwartość do prowadzenia dalszego dialogu ze stroną polską, w tym w ramach dyskusji nad zmianą umowy UE – Ukraina na poziomie UE.

W tym miejscu należy podkreślić, że we współpracy z przewoźnikami drogowymi do umowy UE – Ukraina w sprawie przewozów drogowych towarów z 2022 r. która tymczasowo reguluje relacje transportowe Unii Europejskiej z Ukrainą, opracowane zostały propozycje zmian. Propozycje te przedstawiono KE w dniu 16 stycznia 2024 r. KE po analizie propozycji strony polskiej w dniu 5 marca 2024 r. rozpoczęła procedurę rewizji Umowy UE – Ukraina o transporcie drogowym towarów. Zgoda Komisji Europejskiej na zmianę tej umowy jest m.in. efektem intensywnych i wielopłaszczyznowych starań strony polskiej, która konsekwentnie wskazywała, że jej dotychczasowe funkcjonowanie negatywnie oddziałuje nie tylko na polską branżę przewozów drogowych, lecz na cały rynek przewozów UE. Aktualnie sprawa zmiany umowy jest przedmiotem prac w ramach instytucji Unii Europejskiej.

Łączę wyrazy szacunku,

z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Paweł Gancarz

Podsekretarz Stanu

Dokument podpisany elektronicznie.